

Open data voor democratie: empowerment van bewoners

Rapport - Utrecht Overvecht

Carmen Dymanus en Erna Ruijer (h.j.m.ruijer@uu.nl)

Utrecht University School of Governance

23 juni 2022

1. Inleiding

1.1 Achtergrond project

Dit onderzoeksrapport gaat over de resultaten van het *Living Lab Utrecht Overvecht*. Dit project is een onderdeel van het NWA project ‘Citizen participation towards a SHARED smart city’.

Centraal in dit project staat het gebruik van open overheidsdata door burgers in de smart city. Open overheidsdata zijn datasets die openbaar gemaakt zijn door overheden en publieke organisaties. Deze dataset zijn vrij toegankelijk en zonder restricties te verspreiden en te verwerken (Janssen, Charalabidis, & Zuiderwijk, 2012; Kitchin, 2014). Open data hebben de potentie om publieke waarde te creëren en democratische processen te versterken als zij worden hergebruikt. Zo kunnen open data leiden tot beter geïnformeerde burgers en kunnen open data als input dienen voor participatie en samenwerking tussen burgers en overheidsinstellingen (Ruijer e.a. 2017).

Theorieën die uitgaan van een samenhang tussen open data en democratische processen, zijn gebaseerd op de veronderstelling dat burgers de datavaardigheden bezitten om hun informatiepositie te versterken. Bij datavaardigheden gaat het om het kunnen lezen, werken met en het analyseren van data, maar ook om het kritisch kunnen reflecteren op data en het effectief kunnen gebruiken van data voor bijvoorbeeld maatschappelijke vraagstukken (D’Ignazio & Bhargava, 2015; Long & Magerko 2020). Tot nu toe worden open datasets voornamelijk gebruikt door bedrijven en tech-savy burgers (Savarof et al 2017). Voor veel burgers is het lastig om van open overheidsdata gebruik te maken, bijvoorbeeld omdat zij niet weten dat de data er zijn of omdat zij niet de vaardigheden hebben om hier iets mee te doen.

Dit project centreert zich rondom Utrecht Overvecht. Onderscheidend aan deze casus is de *bottom-up* benadering, waarbij de focus ligt op de lokale gemeenschap. Een centrale vraag hierbij is wat voor rol open data speelt bij de *empowerment* van burgers binnen democratische processen. Het doel van dit project is door het gebruik van open data de informatiepositie van bewoners van Overvecht te versterken. Het initiatief Einsteinkwartier is geïnitieerd door enkele bewoners en het wijkplatform Overvecht naar aanleiding van het participatietraject rondom de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU). De bewoners waren niet tevreden over dit traject en wilden daarom zelf een visie gaan ontwikkelen binnen het project Einsteinkwartier. Binnen dit

project worden bewoners uitgenodigd om integraal na te denken over de inrichting van hun wijk, specifiek het Einsteinkwartier. Het Einsteinkwartier moet in de toekomst “the place to be” worden. Hoe moet het Einsteinkwartier er uitgaan zien? Wat is daarvoor nodig? En hoe kunnen data de bewoners daarbij helpen? De uitkomsten willen zij gebruiken om ook de gemeente te enthousiasmeren voor hun visie op het Einsteinkwartier.

1.2 Casus Utrecht Overvecht

Overvecht is een wijk in de gemeente Utrecht met 32.000 inwoners. Een deel van de bevolking in Overvecht is kwetsbaar: de wijk kent het hoogste percentage bijstandsgerechtigden en huishoudens met een laag inkomen, evenals een hoger werkloosheidspercentage en hogere jeugdwerkloosheid dan andere wijken in de stad (Bewonersplatform Overvecht, z.d.). Ook zijn de effecten van de coronacrisis op werkloosheid sterker dan in andere Utrechtse wijken (Hoekstra, 2021). Daarnaast heeft 56% van de bewoners een migratieachtergrond (ibid.).

De wijk Overvecht speelt een rol in diverse plannen van de gemeente, zoals de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU) en het mobiliteitsplan. Daarnaast heeft de gemeente plannen om een apart ‘Masterplan’ voor Overvecht te ontwikkelen. Het doel van dit plan is om het centrum het kloppend hart van de wijk en het derde stadscentrum van de stad Utrecht te maken. Overvecht Centrum moet een aantrekkelijke plek worden waar bewoners van Overvecht (en van daarbuiten) willen winkelen, wonen, werken, elkaar ontmoeten en hun vrije tijd willen besteden. De gemeente is in 2020 begonnen met het formuleren van basisprincipes en onderzoeksvragen die relevant zijn voor de ontwikkeling van Overvecht. Deze principes zijn onder andere het (her) ontwikkelen van Overvecht Centrum als kloppend hart van de wijk, het verbeteren van openbaar gebied en het gebied een stedelijke uitstraling geven (Gemeente Utrecht, 2021).

2. Data

2.1 Open overheidsdata en empowerment

Open overheidsdata kan ingezet worden om lokale problemen op te lossen en de informatiepositie van burgers te versterken binnen democratische processen. Dit past bij wat Fung & Wright (2001) “Empowered Deliberative Democracy (EDD)” noemen: “*democracy because the processes rely on the participation and capacities of ordinary people, deliberative because they institute reason-based decision making, and empowered since they attempt to tie action to discussion.*” Bij empowerment gaat het om het ondersteunen van inwoners, met name de zwakkeren in de samenleving, zodat zij meer controle krijgen over hun situatie en omstandigheden en hun doelen kunnen bereiken (Rijshouwer, 2021; Pease 2001). Volgens Rijshouwer (2021) is empowerment niet alleen gericht op zelfredzaamheid maar eerder op samenredzaamheid: de ontwikkeling van autonomie in verbondenheid. Empowerment is gestoeld op collectieve waarden van inclusie, sociale rechtvaardigheid, diversiteit en volwaardig burgerschap (Rijshouwer, 2021).

Fung & Wright (2001) onderscheidden drie governance principles die van belang zijn bij EDD: 1) een focus op praktische problemen die dicht bij de beleving van bewoners staan, 2) een bottom-up approach waarbij gebruik wordt gemaakt van de ervaring en expertise van bewoners zelf en 3) het nemen van beslissingen op basis van deliberatie en oprecht luisteren naar elkaar. Deze benadering wordt in het project Utrecht Overvecht gevolgd, waarbij de nadruk ligt op het ondersteunen van de empowerment van burgers met behulp van open data.

Open data kunnen bewoners in lokale gemeenschappen ondersteunen (Yoon & Copeland, 2019). Volgens Yoon & Copeland (2019) kunnen data helpen om bepaalde problemen in kaart te brengen. Ook kan data helpen bij het corrigeren of verbeteren van problemen die verkeerd gepresenteerd worden en het aan het licht brengen van tot dan toe onbekende lokale problemen. Ten derde kan data gebruikt worden om bepaalde specifieke gedachten of ideeën van bewoners te ondersteunen. Het kan al aanwezige onderbuikgevoelens van bewoners als het ware staven. Ten vierde kan het de identiteit van de gemeenschap versterken. Met name wanneer leden van een gemeenschap zich bezighouden met het verzamelen van data, kan dit hen een gevoel geven dat zij deel uitmaken van een gemeenschap. Ten vijfde kan data de datavaardigheden onder leden van de gemeenschap versterken. Zij maken zo kennis met (het gebruik van) data, wat hen vervolgens kan helpen met het ontwikkelen van hun datavaardigheden. Uiteindelijk is het volgens Yoon & Copeland (2019) van belang dat de verschillen in toegang tot data en gebruik van data verkleind worden, zodat elke gemeenschap voordeel zou kunnen halen uit data voor bijvoorbeeld democratische processen door haar informatiepositie te versterken.

2.2 *Data intermediaries*

Daarnaast kunnen data intermediaries een belangrijke rol spelen in democratische processen rondom data. Deze *data intermediary organizations* zijn organisaties die tussen twee andere agenten fungeren en die het gebruik van data faciliteren (Yoon, Copeland & McNally, 2018). Data intermediaries kunnen op vier manieren een cruciale rol spelen in het gebruik van data in (lokale) gemeenschappen (Yoon et al., 2018):

1. *Data democratization*: het helpen van burgers om toegang te krijgen tot data en data te begrijpen.
2. *Adding value to existing data*: intermediaries kunnen helpen met het op een goede manier interpreteren en begrijpen van data.
3. *Data literacy*: intermediaries kunnen zowel indirect als direct burgers trainen in het gebruik en begrijpen van data.
4. *Building community data capacity*: door het gebruiken van de service van de organisaties, worden gemeenschappen comfortabeler met het gebruik van data, zien ze het nut van data ook beter in en kunnen zij zo beter de voordelen halen uit data.

In het project Einsteinkwartier is ook gebruik gemaakt van zogenaamde data intermediaries. Data scientists van de Universiteit Utrecht, de Green Land en bureau Webmapper namen deel aan het project Einsteinkwartier om de informatiepositie van burgers te versterken.

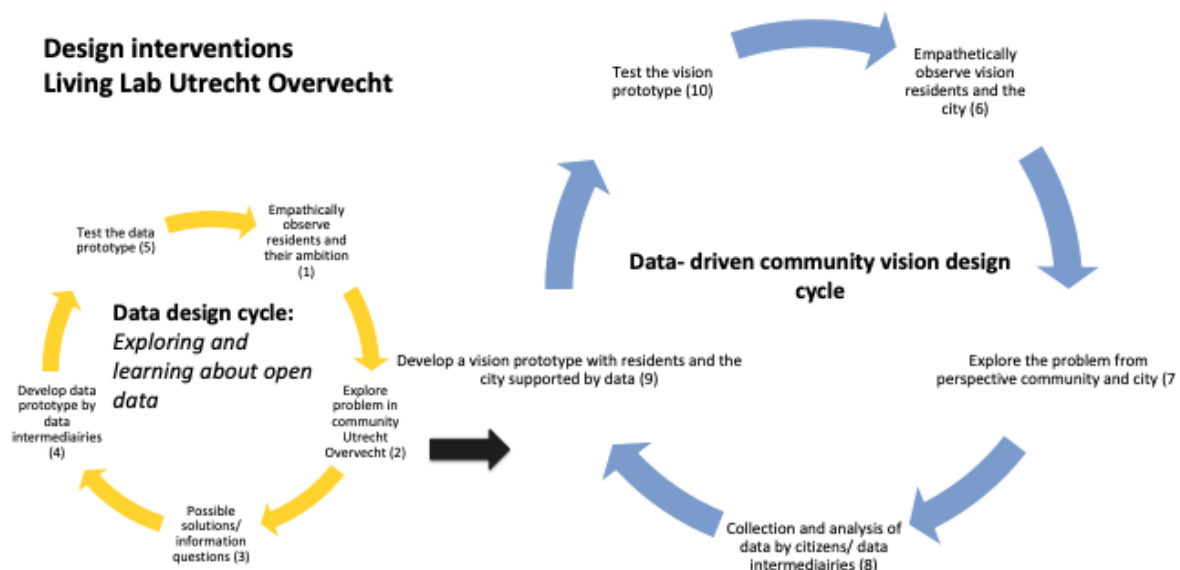
3. Methoden

3.1 *Living Lab*

Project Einsteinkwartier kan gezien worden als een living lab. Een living lab is een methode waarbij innovatieve interventies worden verricht in een natuurlijke setting (Ruijter & Meijer, 2020; Gasco, 2017). In een living lab werken verschillende stakeholders zoals onderzoekers, bewoners, maatschappelijke organisaties en gemeenten samen om gezamenlijk oplossingen te vinden voor publieke vraagstukken. Het *Living Lab Utrecht Overvecht* maakte het mogelijk om te onderzoeken hoe data ingezet kan worden voor *empowerment* van burgers. Het doel van deze aanpak was om te doorgronden hoe open data inclusieve democratische processen kan bevorderen door empowerment van burgers op basis van open data. Het living lab bestond uit een kernteam met daarin vertegenwoordigers van het wijkplatform, de onderzoekers van de Universiteit Utrecht, data scientists en bureau the Green Land. Dit kernteam organiseerde de bijeenkomsten waarbij the Green Land op trad als voorzitter. Het wijkplatform verzorgde het contact met de bewoners in de wijk, zij nodigde hun bestaande contacten en nieuwe contacten uit voor de bijeenkomsten. Hierdoor groeide het aantal deelnemers gedurende het traject. Na enkele bijeenkomsten sloot ook de gemeente Utrecht zich aan bij het kernteam. De gemeente wilde verkennen of en hoe het open planproces rondom het Masterplan Overvecht waar zij mee bezig waren kan aansluiten bij het Einsteinkwartier. De onderzoekers observeerden tijdens de bijeenkomsten en ondersteunden de bijeenkomsten met behulp van design thinking interventies en strategieën.

Design thinking kan de probleemdefinitie in (beleids)processen verscherpen, doordat het streeft naar een dieper begrip van de ervaringen van burgers (Mintrom & Luetjens, 2016). Mintrom & Luetjens (2016) onderscheiden in het *design thinking* proces verschillende fasen. 1) Empathetically observe target group; 2) Explore the problem; 3) Canvas possible solutions; 4) Develop a prototype solution; 5) Test the prototype with the target group. Het ontwikkelen en testen van prototypes gebeurt iteratief in samenwerking met de doelgroep om ervoor te zorgen dat de bedachte oplossing geschikt is voor het beoogde doel.

Bij Living Lab Utrecht Overvecht werden er twee aan elkaar gerelateerde design cycli doorlopen: de eerste cyclus draaide om het verkennen en leren over open overheidsdata. Tijdens deze fase werd verkend in hoeverre het gebruik van open datamogelijkheden biedt voor de visie Einsteinkwartier. Nadat de bewoners beter begrepen wat de mogelijkheden en onmogelijkheden van data zijn, werd gestart met de tweede cyclus. Deze was gericht op het ontwikkelen van een visie door bewoners, waarbij open overheidsdata als input gebruikt kan worden.

Figuur 1. De twee cycli die doorlopen zijn in Living Lab Utrecht Overvecht

Het *Living Lab Utrecht Overvecht* bestond uit zes interventies en een groot aantal voorbereidende gesprekken (zie appendix), startend vanaf september 2021 tot mei 2022. Tijdens deze interventies kwamen de verschillende fasen van design thinking aan bod. De verschillende bijeenkomsten worden hieronder uitgebreid beschreven. Bij een living lab gaat het om een iteratief proces: tijdens het volledige proces werd herhaaldelijk heen en weer gegaan tussen het formuleren van doelen en onderzoeksvragen en dataverzameling.

4. Resultaten

Voorafgaand aan de eerste bijeenkomst kwam het kernteam van het living lab bij elkaar waarin de **doelen (1)**¹ van het project Einsteinkwartier werden besproken. De vertegenwoordigers van het wijkplatform (3 personen) gaven aan dat het doel van dit project tweeledig is. Enerzijds gaat het om het versterken van de informatiepositie van bewoners: *“Het is belangrijk dat bewoners op hetzelfde niveau met de gemeente kunnen praten en dat we van elkaar kunnen leren”*. We moeten gaan levelen.” Anderzijds worden bewoners uitgenodigd om integraal na te denken over de inrichting van hun wijk, specifiek het Einsteinkwartier. Het Einsteinkwartier moet in de toekomst “the place to be” worden. Op basis van eerdere ervaringen met gemeentelijke participatie trajecten waarin zij het gevoel hadden dat er alleen werd “opgehaald” en niet werd geluisterd, willen zij nu zelf een visie gaan ontwikkelen en hun eigen uitkomsten gebruiken om de gemeente te enthousiasmeren voor hun visie op het Einsteinkwartier. Er wordt aangegeven dat er sprake is van een gebrek aan vertrouwen van de bewoners in de gemeente.

4.1 Bijeenkomst 1 (24 deelnemers)

Het doel van de eerste bijeenkomst was het **identificeren van thema’s (2)** die spelen rondom de wijk Overvecht. In de eerste helft van de eerste bijeenkomst werd aan bewoners gevraagd om op een post-it te schrijven hoe Overvecht de *place to be* zou kunnen worden en wat hiervoor nodig zou zijn. Opvallend was dat er veel wordt opgeschreven door de aanwezigen, sommige bewoners vulden meer dan drie post-its in. Zie Tabel 1 voor een overzicht van wat er op de post-its geschreven werd. Vervolgens werden de post-its door de voorzitter gegroepeerd op thema. Er volgden vier overkoepelende thema’s uit de post-its: voorzieningen, groen, verkeer en allerlei. In de tweede helft van de bijeenkomst werden deze thema’s uitgediept en naar **mogelijk oplossingen gezocht (3)**. Kleinere groepjes van bewoners werd gevraagd om binnen één specifiek thema te komen met bijbehorende uitdaging, aanbevelingen en informatiebehoefte. De volgende vragen werden voorgelegd: Wat is de belangrijkste uitdaging op dit thema (uitdaging), wat is er nodig om deze uitdaging aan te pakken (aanbeveling) en welke informatie nodig om tot die aanbevelingen te komen (informatie)? Deze laatste vraag was bedoeld om de informatiebehoefte van bewoners op te halen. Dit was nodig voor de dataverzameling door de data intermediaries die na deze eerste bijeenkomst van start ging. Tijdens de eerste bijeenkomst ging er veel tijd uit naar het identificeren van thema’s en was er minder tijd voor het expliciet formuleren van informatievragen. Bewoners vonden het ook lastig om te bedenken wat zij dan precies wilden weten. Uiteindelijk kwamen er wel enkele vragen naar voren:

Datavragen uit bijeenkomst 1:

- Kunnen we meer inzicht krijgen in hoeveel autoverkeer er precies in de wijk is? Hoeveel mensen gaan dwars door Overvecht heen (geen bestemmingsverkeer)?
- Wat is het huidige aanbod van voorzieningen in Overvecht ten opzichte van andere wijken?

¹ De nummers komen overeen met de nummers van de fase in de designcyclus (Figuur 1).

Tabel 1. Wat volgens bewoners nodig is om Overvecht de place to be te maken per thema (bijeenkomst 1)

Thema	Input van bewoners
Voorzieningen	• Van Overvecht een derde stadscentrum maken; • Diverse winkels, diverse horeca; • Aantrekkelijk cultureel aanbod (bioscoop en theater); • Aanbod van evenementen (in- en outdoor); • Leuke en bijzondere woonvormen (voor mensen die voorzieningen ook kunnen dragen) en diverse bedrijfspanden; • Multifunctionaliteit van voorzieningen: welke voorzieningen kun je combineren om meer functies in één gebouw te krijgen?
Verkeer	• Aandacht voor fietsers en wandelaars; • Meer aandacht voor goede parkeervoorziening (Verticale parkeergarage bij het centrum zodat auto minder plek inneemt); • Zijn er mogelijkheden om het verkeer om te leiden om de wijk heen?
Groen	• Groene lint opwaarderen; • Betere verbinding groenstrook met andere parken; • Groenstrook op Einsteindreef, verbinding naar andere parken; • Bootje naar het centrum; • Luchtkwaliteit; • Groen moet meer gebruikt worden (gebruikgroen i.p.v. kijkgroen): mensen bij elkaar laten komen, sportveldjes etc.

4.2 Bijeenkomst 2 (22 deelnemers)

Na deze eerste bijeenkomst hebben de data intermediaries van de Universiteit Utrecht, the Green Land en Webmapper **data & informatie verzameld (4)** over de thema's die naar voren kwamen tijdens de eerste bijeenkomst. Ook hebben zij **een prototype ontwikkeld (5)** die zij tijdens de tweede bijeenkomst aan de deelnemers wilden voorleggen. Het doel van de tweede bijeenkomst op 26 oktober 2021 was om bewoners kennis te laten maken met de mogelijkheden van open overheidsdata, het gesprek te voeren over de data en om de data gevonden door de data scientists, te bundelen met de lokale kennis van bewoners. Zo kon verkend worden of en welke mogelijkheden data heeft voor het verder uitwerken van de visie voor het Einsteinkwartier. Een vertegenwoordiger van het bewonersplatform verwoordt het als volgt: *“Getallen worden gebruikt door gemeente maar als bewoners willen we kijken wat die cijfers betekenen. We willen juist inhoudelijk het gesprek aan gaan. We moeten beter kijken en ons eigen niveau omhoog halen en onze visie onderbouwen”*.

De eerste helft van de avond stond in het teken van een presentatie over open overheidsdata. De meerderheid van de bewoners gaf aan geen of weinig ervaring te hebben met data dan wel met het lezen van kaarten/visualisaties. Een deel van de bewoners had wel ervaring met data door hun werk, maar dit betrof overwegend geen open overheidsdata. De data scientists legden tijdens de bijeenkomst uit wat open data is en waar je deze data als burger kunt vinden.

Daarnaast lichtten zij toe welke data zij gevonden hadden over de drie thema's. Bijvoorbeeld voor het thema voorzieningen kan per buurt worden bekeken welke voorzieningen er zijn en hoe groot de afstand tot een voorziening is. Zie Figuur 1 voor het voorbeeld van de bioscoop, die tijdens de eerste bijeenkomst meerdere malen genoemd was.

Uit de illustratie is op te maken dat in Nederland veel stedelijke buurten zijn waar de bewoners minder ver moeten reizen voor een bioscoop dan de bewoners in Overvecht. Dit was voor de bewoners een nieuw inzicht; er is enthousiasme en interesse. De bewoners leken zich gesterkt door deze bevindingen. Een bewoner gaf aan dat *“Cinema Overvecht” op basis van deze data er dus gewoon moet komen*”. Hierbij gaat het niet alleen om de bioscoop als een gebouw waar je films kunt zien maar vooral ook om ontmoetingsfunctie van de bioscoop. Voor een aantal andere voorzieningen geldt hetzelfde. De bewoners leerden dat zij deze informatie zouden kunnen gebruiken om bij de gemeente aan te geven data zij een bioscoop willen in Overvecht. Er waren ook bewoners die kritische vragen stelden: *“De enquêtes van de gemeente zijn helemaal niet representatief voor Overvecht. Die worden alleen ingevuld door blanke mannen”*. De data scientist reageerde hierop door te zeggen dat dit een goed punt is. *“Je kan dat wel ontdekken door de data in te duiken en dan ook te kijken wie de enquête heeft ingevuld en of dit representatief is voor de wijk”*.

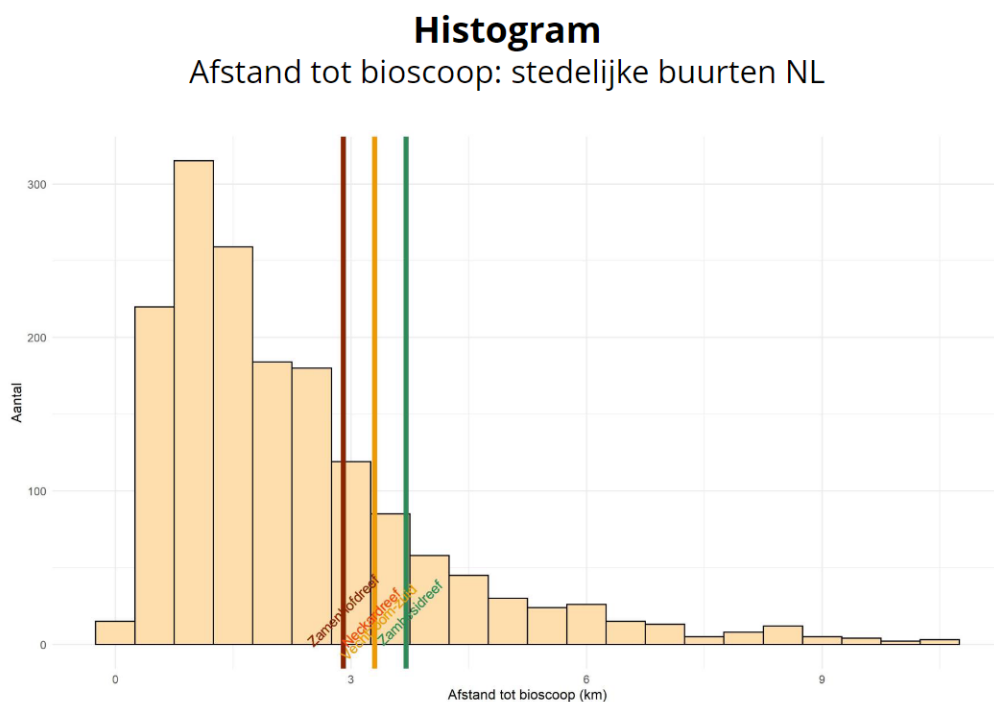
Daarnaast werd door de data scientists een app ontwikkeld, waarmee een interactieve kaart van Overvecht te bekijken is (www.apps.webmapper.nl/overvecht/). Zie Figuur 3 voor een voorbeeld van deze kaart. Op deze kaart zijn de groenvoorzieningen, parkeerplaatsen, wandelpaden, spoor- en buslijnen, bomen en ongevallen weergegeven. Zo valt dus af te leiden uit deze kaart wat gevaarlijke punten binnen Overvecht zijn en welke buurten het groenst zijn. Tijdens de bijeenkomst leren de bewoners om data visualisaties te lezen en te duiden op basis van hun eigen ervaringen. Zo gaven bewoners bij visualisaties over afstanden tot een bepaalde voorziening aan dat de data de *snelste* route weergeeft. Echter, de bewoners gaven aan dat zij omwegen nemen omdat bepaalde kruispunten te gevaarlijk zijn of omdat de snelste afstand uitgaat van fietsroutes waar zij in de avond niet willen rijden omdat zij zich daar onveilig voelen. De data werden zo aangevuld met ervaringen van bewoners. De bewoners gaven tijdens de bijeenkomst aan dat data hen kan helpen om hun gevoelens over de wijk te staven. Het bevestigde voor de bewoners bijvoorbeeld wat er in de wijk zou moeten zijn als het gaat om voorzieningen. Het lukte de bewoners nu ook beter ten opzichte van de vorige bijeenkomst om nieuwe informatievragen te formuleren. Diverse bewoners vroegen of zij de prints van de datavisualisaties en de kaart mee naar huis mogen nemen. Na deze bijeenkomst is een bewoner zelf met de data aan de slag gegaan en heeft data opgezocht. Ze deelde de visualisaties en gegevens die zij had gevonden via een email met het wijkplatform enkele dagen na de bijeenkomst.

Datavragen uit bijeenkomst 2:

- Kan de afstand tot voorzieningen als een restaurant ook weergegeven worden?
- Is het mogelijk om meer inzicht te krijgen in verkeerstromen: wijkverkeer vs. doorgaand verkeer en de verhouding auto's t.o.v. aantal personen.

- Hieruit volgende: Zijn er mogelijkheden om het verkeer om te leiden om de wijk heen? hoe veel van de mensen die Utrecht inrijden doen dat via Overvecht?
- Is er een relatie te leggen tussen verkeersveiligheid en soorten kruisingen dan wel rotondes?
- Kan data ook inzicht geven in de frequentie van ov en de tijden waarop de bussen rijden?
- Wat zijn de functies van het groen op de kaart? Kun je onderscheid maken tussen wijkgroen, buurtgroen, straatgroen?
- Is er een relatie tussen groen en het aantal inwoners in de buurt?
- Is er een relatie te leggen tussen verkeersveiligheid en soorten kruisingen dan wel rotondes?
- Kan ook rekening worden gehouden met sociale veiligheid met (indeling van het) groen?

Figuur 2. De afstand tot een bioscoop in Overvecht in vergelijking met andere stedelijke buurten in Nederland

Figuur 3. De interactieve kaart die groenvoorziening, paden, OV en ongevallen weergeeft

4.3

4.3 Online tussenbijeenkomst (21 deelnemers)

Na de tweede bijeenkomst en voorafgaand aan de derde bijeenkomst waren enkele gesprekken gevoerd tussen de wijkvertegenwoordigers en vertegenwoordigers van de gemeente over hoe beide trajecten samengevoegd zouden kunnen worden. Parallel aan het traject van de bewoners is de gemeente bezig met een open planproces voor het ontwikkelen van een Masterplan Overvecht Centrum. Het Einsteinkwartier betreft een breder gebied dan alleen het centrum maar de vertegenwoordiger van het wijkplatform en de gemeente zien veel overlap tussen de twee trajecten en **verkennen (6)** in hoeverre deze twee trajecten elkaar kunnen versterken. De derde bijeenkomst op 26 januari 2022 zou oorspronkelijk fysiek plaatsvinden, maar werd vanwege de coronamaatregelen verplaatst naar een online setting. Het doel van de bijeenkomst was dan ook om meer als tussentijdse update te dienen en voor te bereiden op de Raadsinformatiebijeenkomst. Vanwege het online format was het van kortere duur en meer in een klassikale setting met presentaties en een plenaire bespreking.

Het was de eerste bijeenkomst waar de gemeente zich als nieuwe partij aan sloot bij de bewoners. Tijdens deze bijeenkomst werden betrokken bewoners dan ook ingelicht over de huidige stand van zaken en de samenwerking met en plannen van de gemeente. Er werd gezocht naar overeenkomsten en verschillen tussen beide trajecten. “*Elkaar leren begrijpen en leren kennen*” staat volgens een vertegenwoordiger van het wijkplatform centraal. Een van de bewoners was uitgenodigd om het gezamenlijke traject nader toe te lichten bij de Raadsinformatiebijeenkomst bij raadsleden dat kort na de onlinepresentatie zal plaatsvinden. De aanwezige bewoners werden uitgenodigd om input te leveren voor de Raadsinformatiebijeenkomst. Ook werd het concept A4 verspreid onder de aanwezigen na de bijeenkomst zodat mensen nog inbreng konden leveren.

4.4 Bijeenkomst 4 (32 deelnemers)

De vierde bijeenkomst vond plaats op 22 maart 2022. Het was de eerste bijeenkomst waar mensen vanuit de gemeente Utrecht ook fysiek bij aanwezig waren en actief deelnamen aan de sessie. Een groot deel van de mensen was eerder betrokken bij het living lab maar er waren ook nieuwe mensen op de bijeenkomst afgekomen.

Het doel van deze bijeenkomst was om een verdiepingsslag te maken voor de visie, door ten eerste gezamenlijk over de identiteit van Overvecht na te denken. De aanwezigen werden gevraagd om na te denken over sterke en zwakke punten van de wijk en anderzijds werden zij gevraagd om aandachtspunten dan wel oplossingen te formuleren die als input dienden voor de visie. In het eerste deel van de bijeenkomst werd gesproken over de identiteit van Overvecht. Elk groepje schreef op een flipover wat de wijk uniek maakt, welke kansen en zorgen er zijn (zie figuur 4). In het tweede deel van de bijeenkomst werd in de groepjes aandachtspunten geformuleerd voor de visie. In de gesprekken over de identiteit en aandachtspunten kwamen diverse informatie vragen aan de orde. Naast de al eerdergenoemde thema's van groen, mobiliteit en voorzieningen, kwamen er nu enkele specifieke thema's bij zoals criminaliteit, wonen en jongeren. Bewoners hadden bijvoorbeeld interesse in de criminaliteitscijfers in de wijk, de verkeersveiligheid en waarom mensen de wijk uittrekken.

Figuur 4. Voorbeeld van de uitkomst van een groepje met daarin sterke (groen) en zwakke punten (oranje) van de wijk

Datavragen uit bijeenkomst 4:

- Waarom trekken mensen uit de wijk (ook in relatie tot schoolgaande kinderen)?
- Welke functies willen we in het centrum → hoe zit het met het draagvlak voor deze functies?

- Specifieker: Wat is het economisch draagvlak in de wijk?
 - Welke functies zijn gevraagd door jongeren, wat trekt jongeren aan?
 - Welke voorzieningen zijn er voor jongeren en wat is de afstand hiertoe?
 - Zijn er gegevens over het profiel van de wijk: aantal laaggeletterden, verschillende multiculturele groepen, economische klasse?
 - Hoe staat het met de verkeersveiligheid t.o.v. andere wijken?
 - Hoeveel restaurants zijn er in Overvecht?
 - Hoeveel overlast is er in de wijk? Is dit veel meer dan in andere wijken?
 - De wijk heeft een negatief imago maar is het echt zo crimineel t.o.v. andere wijken?
 - Kun je nog kijken naar type woningen die er nu zijn en de match met bewoners?
 - Uitgaven gemeenten in Overvecht waaraan & in verhouding tot andere wijken
- begrotingsinformatie

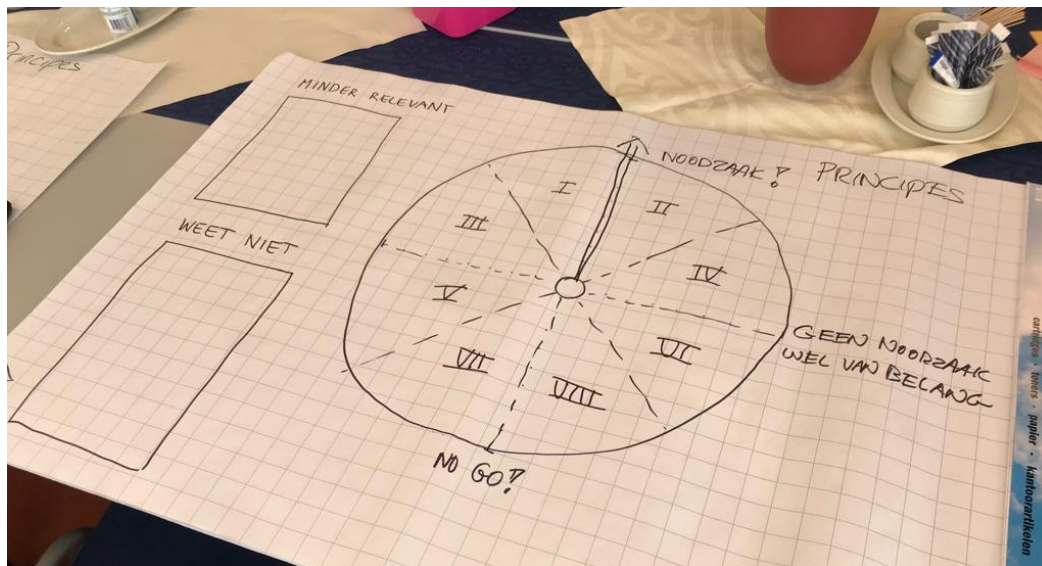
4.5 Bijeenkomst 5 (40 deelnemers)

Op basis van de vorige bijeenkomst waarin een ruime hoeveelheid nieuwe informatievragen naar voren kwam, hebben de data intermediairies van de Universiteit Utrecht nieuwe open **data verzameld per thema (8)**: groen, mobiliteit, voorzieningen, maar ook criminaliteit, wonen en jongeren. Deze verzamelde data dienden als input voor de vijfde bijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst waren er naast de bewoners die ook al deel hadden genomen aan de vorige sessies, veel nieuwe bewoners.

Het doel van de vijfde bijeenkomst was voor de bewoners om een stap te zetten richting de **concrete uitwerking van een visie aan de hand van data**, beelden en principes (9). De deelnemers werden in groepjes verdeeld en via een carrousel model, ging elk groepje na elk half uur naar een andere tafel. Er waren drie typen tafels: de beeldentafel, kompastafel en data tafel.

De beeldentafel en de kompastafel hadden als doel om de inhoud van de visie verder uit te diepen: hoe zou Overvecht er in de toekomst uit moeten zien, en welke principes moeten gelden bij de (her)inrichting van Overvecht? Deze principes waren voortgekomen uit eerdere bijeenkomsten en zouden de herinrichting van Overvecht richting moeten geven. Op basis van de beelden die mensen aansprekend vonden tijdens de bijeenkomst zouden de bewoners schetsen laten maken en de principes zouden worden opgenomen in de visie.

Figuur 5. Het 'kompas' werkblad waar bewoners principes konden indelen naar 'noodzaak', 'geen noodzaak, wel van belang', 'no go', 'minder relevant' en 'weet niet'

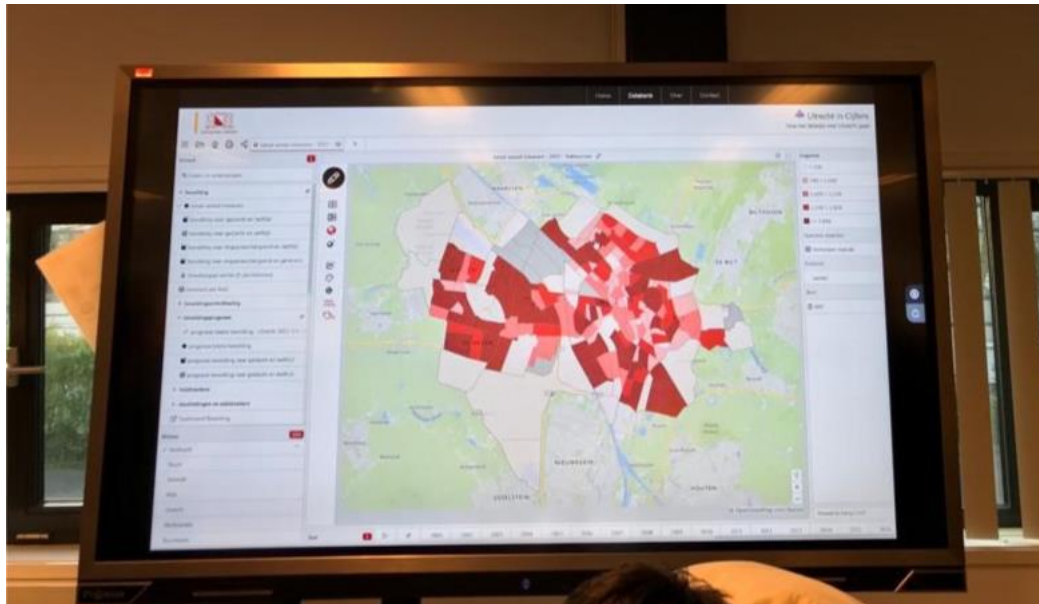

De datatafel werd begeleid door de data scientists van de Universiteit Utrecht. Zij hadden vooraf informatie verzameld over de wijk op diverse thema's die uit de vorige sessie naar voren kwam: zoals jongeren, veiligheid, kerncijfers, voorzieningen en wonen. Deze informatie was gebundeld in een boekje, die op tafel lag waar bewoners in konden kijken. Gedurende een halfuur werd met een groepje bewoners deze informatie besproken. Door te werken met een carrousel, verscheen elk groepje bewoners aan de datatafel. Ook was op een groot scherm in de zaal de site *Utrecht in Cijfers* geprojecteerd, waar bewoners interactief op konden kijken. De bewoners leerden tijdens de datatafels dat open overheidsdata te vinden is op verschillende websites en dat zij daar zelf visualisaties kunnen maken. Voor sommige bewoners is dit nieuw. Ook leerden zij om visualisaties te lezen en bijvoorbeeld de mogelijkheid om in en uit te zoomen op wijk en buurt niveau. Verschillende mensen konden in eerste instantie op een kaart van Utrecht, Overvecht niet vinden. De datatafel bood de bewoners inzichten op basis van data, zoals bijvoorbeeld verschillen in gezondheid tussen de wijken en over gevaarlijk rijgedrag in de wijk. De data leidden tot gesprekken en het uitwisselen van ervaringen tussen bewoners.

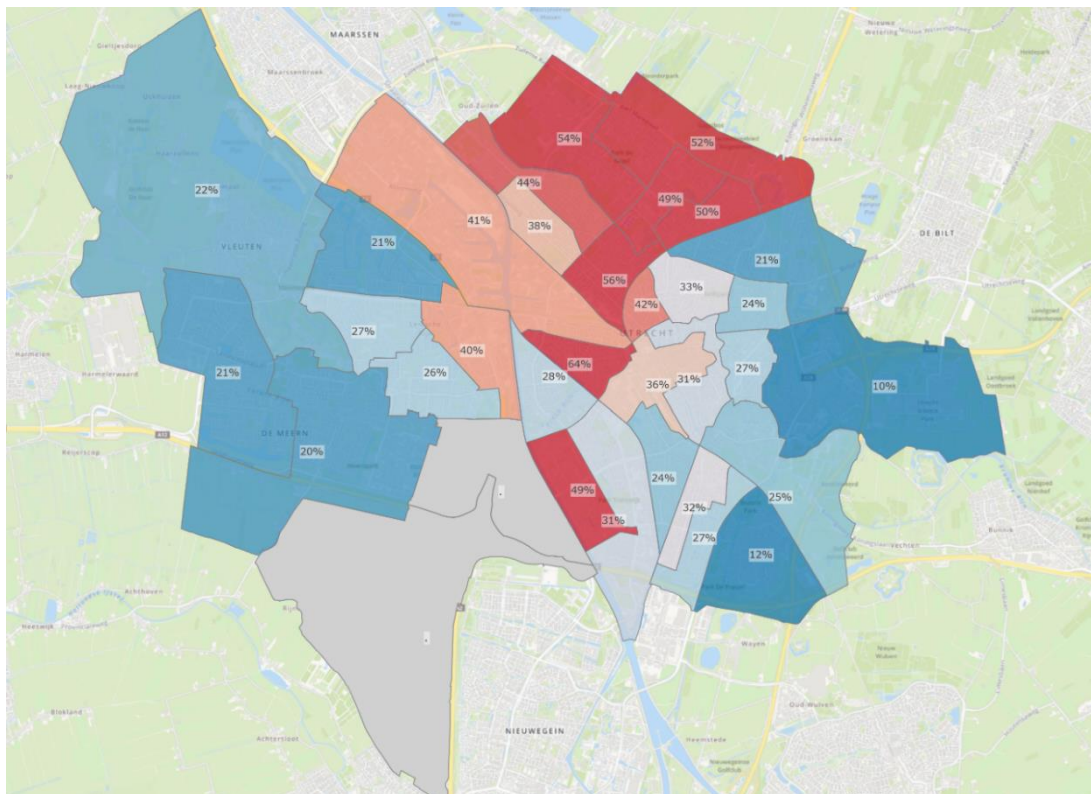
Diverse bewoners gaven aan de data interessant te vinden. Bewoners gaven aan dat de cijfers een bevestiging waren van wat men zelf al dacht over de wijk. De data, bijvoorbeeld over het gevaarlijk rijgedrag in het verkeer, gaf voor sommige bewoners ook een duidelijke reden tot actie. Zo wilden zij dat er 30 km zones zouden komen in de wijk als oplossing. Sommige bewoners waren meer wantrouwend ten aanzien van data en stelden kritische vragen of realiseerden zich dat er gegevens ontbraken zoals bijvoorbeeld over ondermijning. Andere bewoners merkten op dat de cijfers goed uitgelegd moesten worden en dat passende conclusies getrokken moeten worden. Data is niet alles, er moet ook naar andere dingen gekeken worden. Een bewoner gaf aan dat de data niet klopt met de beleving die zij zelf had over de bevolkingsdichtheid van de wijk ten opzichte van andere wijken in Utrecht. Vervolgens legde een andere bewoner haar uit dat de cijfers wel kloppen. Voor sommige mensen was het lastig om de waarde van data in te zien. Daarnaast was het voor enkele bewoners nog niet helemaal

duidelijk wat de rol was van data in deze bijeenkomst en hoe het kon relateren aan de visie. Zij waren minder betrokken in het gesprek en duidelijk ook überhaupt minder geïnteresseerd in de data. Deze bewoners waren veelal niet betrokken geweest bij de eerdere bijeenkomsten.

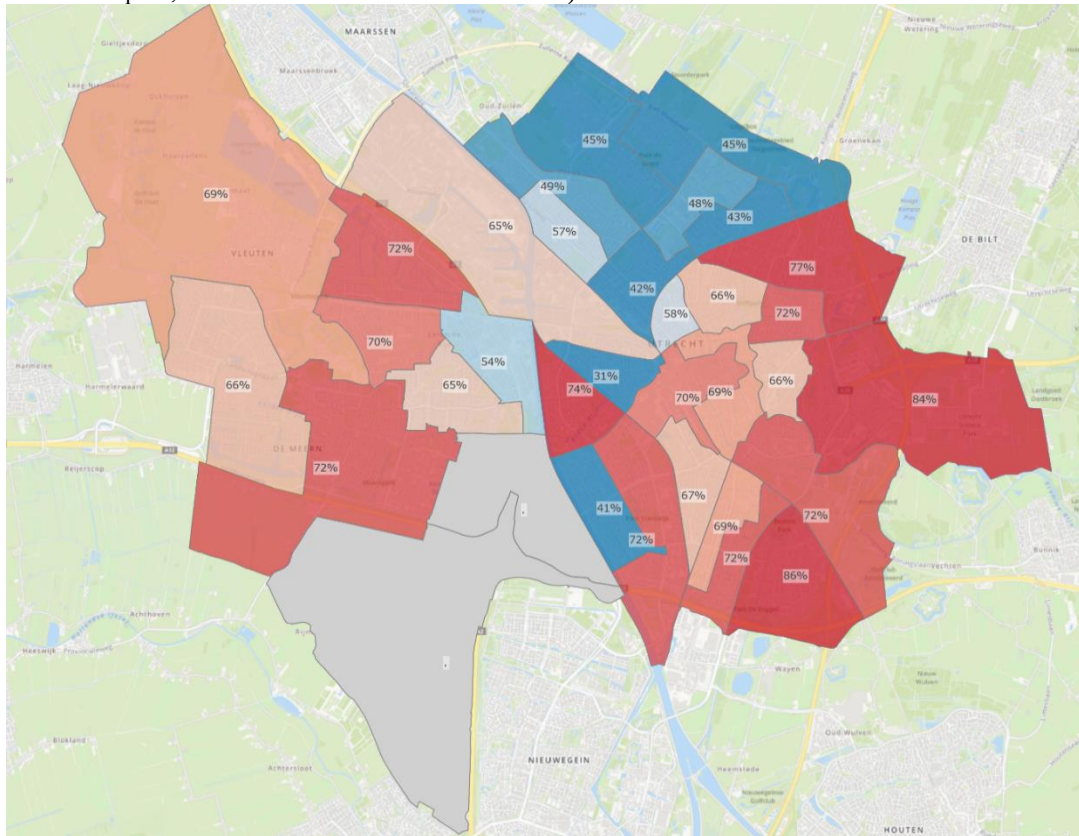
Figuur 6. De kaart van de site Utrecht in Cijfers die geprojecteerd werd tijdens de vijfde bijeenkomst

Figuur 7. Percentage respondentent dat aangeeft vaak last te hebben van gevaarlijk verkeersgedrag (Bron: Inwonersenquête, Onderzoek & Advies Gemeente Utrecht)

Figuur 8. Percentage respondentent dat aangeeft tevreden te zijn met de verkeersveiligheid (Bron: Inwonersenquête, Onderzoek & Advies Gemeente Utrecht)

4.6 Bijeenkomst 6 Dag van de Buurt

Op 19 mei 2022 werd de Dag van de Buurt georganiseerd in Overvecht, bij buurtcentrum de Dreef. Het was een dag met diverse activiteiten, waaronder een informatiemarkt. Hier namen verschillende partijen aan deel zoals, Mitros en Portaal (corporaties), Dock (welzijnswerk) en handhaving van de wijk. De data scientists hadden een datakraam. Drie studentes Applied Data Science hadden onder begeleiding van een data scientist een app ontwikkeld waarmee mensen hun wijk en buurt konden vergelijken op het thema voorzieningen, dat uit de eerder bijeenkomsten naar voren was gekomen. Bij de datakraam werd deze app ‘getest’ door het voor te leggen aan mensen die langskamen. Het doel was om een interactieve manier van het gebruiken van data door bewoners te verkennen.

Er kwamen in iets meer dan anderhalf uur tijd veertien mensen langs bij de datakraam. Het publiek op de dag zelf was diverser dan op eerdere bijeenkomsten, door de variëteit aan activiteiten. Het publiek dat specifiek op de datakraam af kwam was daarentegen niet heel divers. Het waren mensen die niet op eerdere bijeenkomsten waren geweest, en overwegend wel iets jonger dan op eerdere bijeenkomsten. Opvallend was dat mensen vrij passief op de app reageren. Er is weinig echte interesse voor de data. Uit de moeizame reactie op de app is af te leiden dat data intermediaries wel degelijk een belangrijke rol spelen. Wanneer er eerste een behoefte geïdentificeerd is en zij de data koppelen aan deze behoefte, analyseren en presenteren zoals bij de eerdere bijeenkomsten, worden mensen meegenomen en is het een stuk makkelijker ‘instappen’. Daarnaast was tijdens de eerdere bijeenkomsten het doel van het gebruik van data duidelijker, namelijk het gebruik van data in de context van de visie. Het is voor mensen veel lastiger om zelf iets met de data te gaan doen,

In de avond werd ook een bijeenkomst door de gemeente Utrecht georganiseerd, een startbijeenkomst voor de ontwikkeling van het Masterplan voor Overvecht. De opkomst was hoog, met een gevarieerd publiek qua leeftijd, maar geen afspiegeling van de wijk. Tijdens de bijeenkomst werd het voortraject van de bijeenkomsten rondom de data en Einsteinkwartier genoemd. Er werd uitgelegd dat het stokje nu wordt overgedragen aan de gemeente en dat dit het startschot is voor het Masterplan traject. De gemeente benadrukte echter wel dat de principes en andere uitkomsten uit de vorige sessies van de bewoners voor hen een belangrijke basis vormen voor het proces dat zij nu gaan starten.

5. Analyse van de resultaten

In de resultaten zijn een aantal patronen te herkennen. Ten eerste bevestigt dit project het belang van de drie governance principes die Fung & Wright (2001) voorstellen bij een Empowered Deliberative Democracy. Het project Einsteinkwartier was gericht op een lokaal concreet probleem in de wijk; namelijk het verbeteren van het Einsteinkwartier en hoe van het Einsteinkwartier “the place to be” te maken. Daarbij werd gebruik gemaakt van een bottom-up benadering waarin de bewoners zelf de ambitie hadden om een visie te ontwikkelen waarin open data een rol speelden. Het probleem was concreet, dichtbij en er was enthousiasme onder bewoners om hierover mee te denken. Vanuit de visie en het identificeren van de thema’s die relevant waren voor de bewoners in hun wijk, zijn informatievragen geformuleerd en data verzameld die de thema’s konden ondersteunen. Ook laat dit project de relevantie zien van de ervaringen en expertise van bewoners zelf voor het interpreteren van data als input voor de data-gedreven visie. De ervaringen die de bewoners meenemen geven de data context. Zo bleek bijvoorbeeld in de praktijk de afstand tot een voorziening niet te kloppen omdat mensen een andere route nemen vanwege verkeersveiligheid en uit angst voor criminaliteit. Fung & Wright (2001) benadrukken daarnaast het belang van deliberatieve beslissingen waarin deelnemers naar elkaars posities luisteren en vervolgens keuzes maken. Bij de start van het traject was er veel wantrouwen ten opzichte van de gemeente bij bewoners. Zij gaven aan geen goede ervaringen te hebben met participatietrajecten van de gemeente. De bewoners hebben daarom zelf het heft in handen genomen en wilden zelf een data gedreven visie ontwikkelen. Tegelijkertijd ontstaat gaandeweg het traject het besef dat de gemeente nodig is om uiteindelijk iets gedaan te krijgen in de wijk. De gemeente neemt daarom vanaf de derde bijeenkomst deel aan het traject van de bewoners. Als de gemeentemedewerkers aan het woord zijn tijdens deze bijeenkomsten komen er tijdens de eerste bijeenkomsten diverse kritische punten vanuit de bewoners maar uiteindelijk worden deze kritische vragen minder en verzorgt de gemeente uiteindelijk een deel van de organisatie van de Dag van de buurt. Een mogelijke verklaring is dat de dialoog tussen de partijen centraal stond. De nadruk bij de gesprekken lag op elkaar beter leren kennen en begrijpen en oprecht luisteren in plaats van “alleen ophalen”.

Ten tweede, laat dit living lab in Overvecht, in aanvulling op Fung & Wright (2001) zien dat voor empowerment met behulp van open data voor democratische processen, data intermediaries een belangrijke rol speelden. De data intermediaries verzamelden de data, het visualiseerden de data en hielpen bewoners bij het interpreteren en gebruiken van data. Het blijkt voor de meeste bewoners heel lastig om dit zelf te doen. Deze bevindingen komen overeen met Yoon & Copeland (2020). Tijdens de verschillende bijeenkomsten zijn de data scientists met bewoners aan de slag gegaan met data visualisaties. Doordat de datascientists de bewoners in alle stappen van het dataproces meenamen; van het formuleren van een informatievraag, het verzamelen van data, tot het visualiseren en interpreteren, kregen burgers beter zicht op wat data kan betekenen voor hun wijk. Data bracht enkele nieuwe inzichten zoals de langere afstand tot een bioscoop in vergelijking tot andere buurten, en bevestigde wat zij al wisten, zoals bij het gevaarlijke rijgedrag in de wijk. Ook lukt het de bewoners steeds beter om concrete datavragen te formuleren. Het is echter niet gelukt binnen de termijn van het onderzoeksproject om een data-gedreven visie op te stellen door de bewoners.

Ten derde laat het living lab in Overvecht zien hoe bewoners in de wijk op een verschillende manier met data omgaan. De datavaardigheden van de meeste bewoners waren voor aanvang van het project beperkt, sommige bewoners hadden via hun werk wel ervaring met het

verwerken van gegevens. Dit project richtte zich op datavaardigheden van de gemeenschap. We zien dat in aanvulling op de literatuur over open data ecosystemen (Dawes et al 2016) en datavaardigheden (D'Ignazio & Bhargava, 2015; Long & Magerko 2020), er binnen de gemeenschap verschillende rollen van bewoners te onderscheiden zijn. Zo zijn er bewoners die enthousiast zijn geraakt. Zij willen de datavisualisaties kunnen begrijpen en vertalen naar hun eigen situatie. Een aantal bewoners kijkt kritisch naar de data, stelt verduidelijkende vragen, probeert de data in de context te begrijpen en ook duidelijk te krijgen wat er ontbreekt in de data. Een enkeling gaat uiteindelijk zelf met de data aan de slag. Een ander is sceptisch en vertrouwt de data niet, noch de conclusies die op basis van de data getrokken worden. Andere bewoners hebben geen interesse in data. Gezamenlijk lijkt de informatiepositie van de gemeenschap van bewoners van het Einsteinkwartier als geheel wel gesterkt door data en zijn zij er bijvoorbeeld van overtuigd dat er in het nieuwe Einsteinkwartier een bioscoop dan wel een ontmoetingsplek moet komen.

Ten vierde zien we dat tijdens het opschalen van het living lab (Ruijter & Meijer, 2020) de inclusiviteit en diversiteit toeneemt. Diverse bewoners benadrukken het belang van inclusiviteit gedurende de bijeenkomsten en geven aan dat er inspanning moet worden geleverd om de bewoners die niet mee hebben gedaan, te betrekken in de vervolgstappen. Het aantal deelnemers verdubbeld gaandeweg en vormt een betere afspiegeling van de wijk dan de eerste bijeenkomsten, maar lijkt nog niet representatief voor de buurt. Tijdens de laatste bijeenkomst wordt nog een groter en diverser publiek getrokken. Hier lijkt echter tegelijkertijd een spanning te ontstaan tussen enerzijds de wenselijkheid om meerdere en diverse groepen bewoners te betrekken en anderzijds het gevoel bij enkele bewoners dat zij weer vanaf het begin starten omdat de nieuwe bewoners niet op de hoogte zijn van het voortraject en daardoor ook minder betrokken lijken bij bijvoorbeeld de data.

Tot slot zien we dat binnen de looptijd van het NWA-onderzoeksproject (tot en met juni 2022) de bewoners geen eigen visie hebben opgesteld. Hoewel het de intentie was van de bewoners om op de Dag van de Buurt een (data gedreven) visie te presenteren is deze ambitie gaandeweg het proces naar de achtergrond verdwenen. Voor de vertegenwoordigers van de buurt is het proces en de dialoog met bewoners en de gemeente centraal komen te staan in plaats van een concreet eindproduct in de vorm van een visie. De bewoners en de gemeenten gaan na juni 2022 verder met elkaar aan de slag. De gemeente wil het Masterplan voor Overvecht Centrum eind december 2022 af hebben en wil dit samen met de bewoners gaan doen. Het is hierbij de vraag of de bewoners nog een eigen visie gaan ontwikkelen of dat de bijeenkomsten binnen het living lab als input dienen voor het Masterplan van de gemeente.

6. Conclusie

Centraal in dit project stond te vraag welke rol open data kan spelen bij de empowerment van burgers binnen democratische processen. De casus die onderzocht is project Einsteinkwartier in Utrecht Overvecht. Bewoners werden uitgenodigd om na te denken over de inrichting van hun wijk, specifiek het Einsteinkwartier en hoe het Einsteinkwartier in de toekomst “the place to be” kan worden. Het doel van het Einsteinkwartier project was om een visie te ontwikkelen en om door het gebruik van open data de informatiepositie van bewoners van Overvecht te versterken. Het project bestond uit een bottom-up approach waarbij burgers zelf nadachten over een onderwerp dat dicht bij hun beleavingswereld staat: hun eigen wijk in de toekomst. We zien dat de informatiepositie van burgers versterkt is binnen het living lab door de cruciale rol van de data scientists. Bewoners hadden in het algemeen bij aanvang nog weinig ervaring met open overheidsdata. Door de data scientists werden bewoners zich bewust van de mogelijkheden en onmogelijkheden van data voor hun buurt. We zien dat we binnen het living lab verschillende rollen of typen van burgers kunnen onderscheiden: een enkeling gaat zelf met data aan de slag, anderen willen datavisualisaties beter kunnen begrijpen of interpreteren binnen hun eerder geïdentificeerde informatiebehoefte of zijn sceptisch en wantrouwend over het gebruik van data. Zelf aan de slag met data vinden bewoners lastig, zeker als de context of informatiebehoefte ontbreekt. Tegelijkertijd zien we dat de data binnen de looptijd van het onderzoeksproject, niet heeft geleid tot een concrete data-gedreven visie door bewoners. Wel heeft het traject geleid tot een verbeterde relatie tussen de bewoners van het kernteam met de gemeente Utrecht en is er gezocht naar mogelijkheden om de trajecten van de bewoners (het Einsteinkwartier) en de gemeente (het open planproces van het Masterplan Overvecht) met elkaar te verbinden en elkaar te laten versterken. Het proces ofwel de dialoog met de gemeente, elkaar beter leren kennen en begrijpen is door de tijd heen meer op de voorgrond komen te staan, dan het opleveren van een concreet eindproduct in de vorm van een eigen visie.

Referenties

Bewonersplatform Overvecht (z.d.). Geraadpleegd op 20 augustus 2021, via <https://bewonersplatformovervecht.nl/overvecht/>

Dawes, S. S., Vidiasova, L., & Parkhimovich, O. (2016). Planning and designing open government data programs: An ecosystem approach. *Government Information Quarterly*, 33(1), 15-27.

D'Ignazio, C., & Bhargava, R. (2015, September). Approaches to building big data literacy. In *Proceedings of the Bloomberg data for good exchange conference*.

Fung, A., & Wright, E. (2001). Deepening Democracy: Innovations in Empowered Participatory Governance. *Politics & Society*, 29 (1).

Gascó, M. (2017). Living labs: Implementing open innovation in the public sector. *Government Information Quarterly*, 34(1), 90-98.

Gemeente Utrecht (2021, 27 juni). Infographic Samen werken aan Overvecht Centrum. Via <https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/>

Hoekstra, D. (2021, 26 mei). Waarom er miljoenen extra nodig zijn voor Utrechtse wijk Overvecht, die op veel lijstjes onderaan bungelt. *Algemeen Dagblad*. Geraadpleegd op 20 augustus 2021, via <https://www.ad.nl/utrecht/waarom-er-miljoenen-extra-nodig-zijn-voor-utrechtse-wijk-overvecht-die-op-veel-lijstjes-onderaan-bungelt~a05a51e0/>

Janssen, M., Charalabidis, Y., & Zuiderwijk, A. (2012). Benefits, adoption barriers and myths of open data and open government. *Information systems management*, 29(4), 258-268.

Kitchin, R. (2014). *The data revolution: Big data, open data, data infrastructures and their consequences*. Sage.

Long, D., & Magerko, B. (2020, April). What is AI literacy? Competencies and design considerations. In *Proceedings of the 2020 CHI conference on human factors in computing systems* (pp. 1-16).

Pease, B. (2002). Rethinking empowerment: A postmodern reappraisal for emancipatory practice. *The British Journal of Social Work*, 32(2), 135-147.

Rijshower, E. (2021). *Een pleidooi voor toekomst- en ontwerpgedreven actieonderzoek ten behoeve van data empowerment in de slimme stad BOLD Cities*

Ruijter, E., Grimmelikhuijsen, S., & Meijer, A. (2017). Open data for democracy: Developing a theoretical framework for open data use. *Government Information Quarterly*, 34(1), 45-52.

Ruijter, E., & Meijer, A. (2020). Open government data as an innovation process: Lessons from a living lab experiment. *Public Performance & Management Review*, 43(3), 613-635.

Safarov, I., Meijer, A., & Grimmelikhuijsen, S. (2017). Utilization of open government data: A systematic literature review of types, conditions, effects and users. *Information Polity*, 22(1), 1-24.

Yoon, A., & Copeland, A. (2019). Understanding social impact of data on local communities. *Aslib Journal of Information Management*

Yoon, A., Copeland, A., & McNally, P. J. (2018). Empowering communities with data: Role of data intermediaries for communities' data utilization. *Proceedings of the Association for Information Science and Technology*, 55(1), 583-592.

Mintrom, M., & Luetjens, J. (2016). Design thinking in policymaking processes: Opportunities and challenges. *Australian Journal of Public Administration*, 75(3), 391-402.

Overview of all meetings and workshops			
Date	Meetings	Attendees	Goal
30-6-2021			
18-8-2021	External meeting 1	Research Team, three representatives of Overvecht, The Green Land	First meeting: set goals for first workshop, walk through the neighbourhood out process. The setup for the first workshop is discussed as well: the goal of the workshop should be to identify themes and put the following question forward: “What needs to happen to make Overvecht the place to be?”
08-09-2021	Research Meeting	Researcher UU, The Green Land, representatives of Overvecht (Total 5)	Preparing for the first workshop, preparing the moderator of the meeting
13-09-2021	Workshop 1	Research Team UU, The Green Land and 16 residents of Overvecht (Total 24)	Mapping and discussing the ideas around (future of the) Einsteinkwartier
08-10-2021	External meeting	Research Team UU, The Green Land and Representatives of Overvecht (Total 6)	Discuss setup of second workshop
22-10-2021	External meeting	Researcher UU, The Green Land and Representatives of Overvecht (Total 5)	Discuss setup of second workshop, and how the data can be linked to the Overvecht project. Discuss goal of third workshop.
26-10-2021	Workshop 2	Research Team UU including data scientists, The Green Land, representatives of Overvecht and 13 residents of Overvecht (Total 22)	Inform residents on the (practice of) open data, inform them on the collected open data and link collected data to local expertise of residents.
12-11-2021	External Meeting	Researcher UU, The Green Land and Representatives of Overvecht (Total 5)	Reflect on second workshop and the role the municipality of Utrecht could play once they will join the project. Discuss setup of third workshop.
18-11-2021	Research meeting	Research Team UU including data scientists, The Green Land (Total 6)	Reflect on second workshop. To what extent can questions residents had, be answered with data?
19-11-2021	External meeting	Researcher UU, The Green Land and representatives of Overvecht	Discuss possibilities and pitfalls with regards to the upcoming cooperation with municipality

		(Total 5)	
26-11-2021	Meeting with municipality	Representatives of Overvecht, Municipality of Utrecht, The Green Land and Research Team UU	First meeting with municipality present: Explore and discover where the current project with residents can help the municipality and how the municipality can help the Einsteinkwartier project. Discussing current project and living lab method. m
10-12-2021	Meeting with municipality	Representatives of Overvecht, Municipality of Utrecht and Researcher UU (Total 6)	Discuss interests of both the municipality and of residents of Overvecht and the possibilities of linking both projects to one another.
14-01-2022	Meeting with municipality	Representatives of Overvecht, Municipality of Utrecht and Research Team UU (Total 7)	Discuss third workshop: change to online meeting and how that alters the setup of meeting.
26-01-2022	Workshop 3 (online)	Research Team UU, The Green Land, Municipality of Utrecht and 11 residents of Overvecht (Total 21)	Third workshop in modified online format: intermediate update on process, inform citizens on involvement municipality
01-02-2022	RIB		Meeting where council of Utrecht is informed on developments with regards to Overvecht. Representatives of Overvecht explain the process of their work on the vision.
11-03-2022	Meeting with municipality	Research Team UU, The Green Land, Municipality of Utrecht and representatives of Overvecht (Total 8)	Discussing preparations for third workshop
22-03-2022	Workshop 4	Research Team UU, The Green Land, Municipality of Utrecht, representatives of Overvecht and 23/24 residents of Overvecht (Total 34/35)	Discuss the vision: what should Utrecht Overvecht look like in 2040? What is the identity of Overvecht, most important themes and information/research questions
25-03-2022	Meeting with municipality	Research Team UU, The Green Land, Municipality of Utrecht and representatives of Overvecht (Total 9)	Evaluate third workshop. Discuss general set-up of fourth workshop: work in several groups, one

08-04-2022	Meeting with municipality	Research Team UU, Municipality of Utrecht and representatives of Overvecht (Total 10)	Preparing the fourth workshop: working out the details of survey, data approach and approach to vision
20-04-2022	Workshop 5	Research Team UU including data scientists, The Green Land, Municipality of Utrecht, representatives of Overvecht and residents of Overvecht (Total 40)	Work with data, make draft vision
19-05-2022	Dag van de Buurt (Neighbourhood Day)	Researcher UU, data scientist	Presenting data application to wider community plus starting meeting 'Masterplan Overvecht' organised by Municipality of Utrecht